Maa- ja metsätalousvaliokunta Helsinki, 5.12.2022

Viite: Lausuntopyyntö 28.11.2022. HE 285/2022 vp

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut muutosesitykseen. Ehdotetut muutokset ovat mielestämme pääosin kannatettavia, mutta esitämme muutamasta kohdasta huomioita ja lisätarkennuksia.

Luonnonvarakeskukselle (19 a §) annettava tehtävä tuottaa kalakantoja ja kalastusta koskevaa tietoa ja toteuttaa niiden seurantaan liittyviä tehtäviä sekä laatia kolmen vuoden välein raportti Suomen kalakantojen tilasta ja kalastuksesta sekä merialueen että sisävesien osalta on erinomainen asia.

Vapaa-ajankalastuksen saalisilmoitus (62 a §) tiettyjen kalalajien tai -kantojen osalta on tarpeellinen lakimuutos. Vapaa-ajankalastajien osuus Suomen kalansaalista (pois lukien silakka ja kilohaili) on monin paikoin suurempi kuin jo aiemmin ilmoitusvelvollisten kaupallisten kalastajien. Vaikka ilmoitusvelvollisuuden ensisijaisena tarkoituksen ainakin tällä hetkellä on kerätä tietoa uhanalaisten vaelluskalojen päätöksentekoa ja ohjausta varten, tarjoaa Omakala-järjestelmä toimiessaan mahdollisuuden saada tietoa myös muista kalalajeista ja kalakannoista. Nykyistä laajempaa tiedonkeruuta tarvitaan esimerkiksi kalatalousalueiden tehokasta toimintaa varten. Omakalan laaja käyttöönotto edellyttää pitkäjänteistä panostusta viestintään.

Ilmoitusvelvollisuuden ikärajaksi esitetyn 16 vuoden sijaan ehdotamme rajaa joko laskettavaksi 15 vuoteen (rikosoikeudellinen vastuunalaisuus) tai nostettavaksi 18 vuoteen (täysi-ikäisyyden ja kalastonhoitomaksuvelvollisuuden alaraja).

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on tehty rangaistavaksi (118 §). Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisen valvonta toteutettaisiin lähinnä ELY-keskusten toimesta jälkikäteisesti osana muita valvontatoimenpiteitä, jos epäillään ilmeistä tahallisuutta. Edellä mainitun johdosta arvioimme, että ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin rangaistavuudella ei käytännössä juurikaan ole merkitystä.

Sisävesien kaupallisen kalastuksen saalistietojen ilmoittamisen (90 §) siirtyminen Luonnonvarakeskukselta ELY-keskukselle on kannatettava muutos. Merialueen saaliit ilmoitetaan jo nyt ELY-keskukselle ja on järkevää, että kaikki kaupallisen kalastuksen saaliit ilmoitetaan samaan osoitteeseen.

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja